

Правен бюлетин

Акценти в броя:

Обнародвани нормативни актове

- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 3 август 2003 г. за проспектите при публично предлагане и допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа
- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 44 от 2011 г. за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, инвестиционните дружества от затворен тип и управляващите дружества

Анализи

Бъдещето на блокирането на географски принцип в Европейския Съюз: практика под прицела на Европейската комисия

Обнародвани нормативни актове

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 3 август 2003 г. за проспектите при публично предлагане и допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа (ДВ бр. 63 / 12.08.2016 г.)

Въвеждат се редица промени, сред които установяването на нови правила, касаещи:

- съдържанието на периодичната информация, разкривана от емитент, до обявяването му в ликвидация или в несъстоятелност;
- съдържанието на периодичната информация, разкривана от емитент, за който има вписано в Търговския регистър решение за ликвидация или за който има влязло в сила решение за обявяване в несъстоятелност;
- разкриването на информация за лицата, чиято дейност се регулира по Закона за енергетиката и Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги от Комисията за енергийно и водно регулиране, държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон и

търговските дружества с повече от 50 на сто държавно или общинско участие в капитала и които не попадат в изключенията по § 1д, ал. 2 от допълнителните разпоредби на ЗППЦК и др.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 44 от 2011 г. за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, инвестиционните дружества от затворен тип и управляващите дружества (ДВ бр. 63 / 12.08.2016 г.)

Наредбата въвежда множество промени, сред които:

- допълнителни изисквания към борсово търгуваните фондове;
- подробна регламентация на националните инвестиционни фондове;
- подробна регламентация на алтернативните инвестиционни фондове и дейността на лицата, които ги управляват.

Други обнародвани нормативни актове:

Закон за изменение и допълнение на Закона за Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112 (ДВ бр. 60 / 02.08.2016 г.)

Закон за изменение и допълнение на Закона за приватизация и следприватизационен контрол (ДВ бр. 60 / 02.08.2016 г.)

Закон за допълнение на Закона за данък върху добавената стойност (ДВ бр. 60 / 02.08.2016 г.)

Закон за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ДВ бр. 61 / 05.08.2016 г.)

Закон за допълнение на Закона за радиото и телевизията (ДВ бр. 61 / 05.08.2016 г.)

Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ бр. 62 / 09.08.2016 г.)

Закон за допълнение на Закона за електронното управление (ДВ бр. 62 / 09.08.2016 г.)

Закон за ратифициране на Спогодбата между Република България и Черна гора за социална сигурност (ДВ бр. 61 / 05.08.2016 г.)

Закон за ратифициране на Меморандум за разбирателство между Министерството на отбраната на Република България, Министерството на отбраната на Република Естония, Министерството на отбраната на Република Латвия, Министерството на националната отбрана на Република Литва, министъра на националната отбрана на Република Полша, Министерството на националната отбрана на Румъния и Върховния щаб на Съюзническите сили в Европа (SHAPE) относно Щабните елементи за интегриране на силите на НАТО (NFIU), подписан на 30 март 2016 г. в Монс, Кралство Белгия (ДВ бр. 61 / 05.08.2016 г.)

Закон за ратифициране на Техническото споразумение между министъра на отбраната на Кралство Белгия, Министерството на отбраната на Република България, Министерството на отбраната на Чешката република, министъра на отбраната на Френската република, Федералното министерство на отбраната на Федерална република Германия, Министерството на отбраната на Италианската република, министъра на отбраната на Великото херцогство Люксембург, министъра на отбраната на Кралство Нидерландия, Министерството на отбраната на Кралство Норвегия, Министерството на националната отбрана на Португалската република и министъра на отбраната на Кралство Испания относно Европейската програма за тактически въздушен транспорт и установяването в Испания на Европейски център за тактически въздушен транспорт (ЕПТВТ и ЕЦТВТ ТС) (ДВ бр. 61 / 05.08.2016 г.)

Постановление № 189 от 28 юли 2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по

програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014 – 2020 г. (ДВ бр. 61 / 05.08.2016 г.)

Постановление № 196 от 3 август 2016 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта, приет с Постановление № 131 на Министерски съвет от 2003 г. (ДВ бр. 62 / 09.08.2016 г.)

Наредба № 8121з- 776 от 29 юли 2016 г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън неговото работно време, режима на дежурство, времето за отход и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи (ДВ бр. 60 / 02.08.2016 г.)

Наредба № 12 от 25 юли 2016 г. за прилагане на подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби структура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (ДВ бр. 60 / 02.08.2016 г.)

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8121з- 344 от 2014 г. за назначаване на държавна служба в Министерството на вътрешните работи (ДВ бр. 61 / 05.08.2016 г.)

Наредба № 2 от 29 юли 2016 г. за реда за получаване на лекарствени продукти на военноинвалидите и военнопострадалите (ДВ бр. 61 / 05.08.2016 г.)

Наредба за отменяне на Наредба № 4 от 2012 г. за реда за получаване и заплащане на лекарствени продукти на военноинвалидите и военнопострадалите (ДВ бр. 61 / 05.08.2016 г.)

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 33 от 2006 г. за индивидуалните заявления за участие във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДВ бр. 62 / 09.08.2016 г.)

Анализи

Бъдещето на блокирането на географски принцип в Европейския Съюз: практика под прицела на Европейската комисия

С нарастването на електронната търговия в рамките на Европейския Съюз, концепцията за блокиране на географски принцип става все по-позната на европейците, независимо от Държавата-членка, в която те живеят. Приютът, използван от множество търговци,

представлява изграждането на бариери пред трансграничната онлайн търговия, с цел редуциране на разходите, убиване на конкуренцията и редица други причини. Независимо от идеята с която блокиране от този тип е практикувано, обаче, то неизбежно води до ограничаването на свободната търговия и възпрепятстването на плановете на ЕС за развитие на Цифров единен пазар, приоритет който Брюксел няма намерение да изостави. Поради това, блокирането на географски принцип е идентифицирано от Европейската комисия като практика, която фундаментално противоречи на основните европейски принципи.

Блокиране на географски принцип – що е то?

Блокирането на географски принцип приема много форми, в зависимост от етапа на онлайн покупка, на който е имплементирано. Най-общо, приемът се свежда до три основни категории:

- (i) блокиране на достъпа до уеб страници за потребители, намиращи се в друга Държава-членка;
- (ii) автоматично пренасочване на потребители към друга уеб страница на същия или различен търговец (по възможност с различни условия); и
- (iii) отказ на доставка и/или плащане на базата на локацията/място на пребиваване на потребителя.

Тези мерки съвсем не са новост в рамките на Съюза. В проведения през 2015 г. от Европейската комисия секторен анализ в сферата на електронната търговия („Секторния анализ“), 36% от запитаните ритейлъри заявяват, че не продават трансгранично за поне една продуктова категория, която предлагат. Въпреки че в повечето случаи практиката е въведена в резултат на автономни решения на съответния търговец, значително малцинство от участващите в Секторния анализ ритейлъри (приблизително един от десет) заявяват, че са имплементирали блокиране на географски принцип в резултат на договорни задължения към своите доставчици. Тези проблеми са задълбочени в пазара за дигитално съдържание. Секторният анализ сочи, че 68% от търговците в този сегмент прибягват до блокиране на географски принцип, като повечето от тях го правят в изпълнение на договорни задължения с притежателите на интелектуалните права за съответния продукт, който предлагат.

Използването на тези прийоми се оправдава от тези, които го практикуват, с редица различни доводи. За ритейлърите, трансграничните продажби водят до увеличени разходи и рискови инвестиции, тъй като разрастването им в други Държави-членки изисква

въвеждането на конкретни мерки, като превод на уеб страници, установяване на платежна система и система за доставяне, покупка на национален домейн, установяване на местен център за обслужване на клиенти и др. Някои от тези мерки са невъзможно скъпи за някои ритейлъри и финансово бреме за други. Огромните разлики в правните и данъчни режими в рамките на Съюза представляват допълнителен проблем. Те водят до допълнително усложняване на планирано разрастване и, в повечето случаи, допълнителни разходи. Още повече, както беше вече споменато, приемът може да бъде наложен посредством договорни задължения с доставчици, чиято мотивация често е поддържането на различни цени за същия продукт в различните Държави-членки.

Блокирането на географски принцип има сходна функция за доставчиците на дигитално съдържание. Разходите отново са най-значимият фактор. В допълнение на това, доставчиците трябва да се справят с недостатъчно търсене от страна на потребителите, невъзможността за закупуване на съответното съдържание за дадена Държава-членка и, в някои случаи, неадекватна инфраструктура.

Мерки на законодателно ниво

На фона на тези факти, твърдението, че блокирането на географски принцип възпрепятства свободата на движение на стоки и услуги в рамките на Съюза може лесно да бъде защитено. Сериозността на проблема се увеличава от впечатляващия ръст на електронната търговия през последното десетилетие. Средният годишен растеж на онлайн продажбите на стоки е приблизително 22%. През 2015 г. повече от половината европейски граждани са пазарували онлайн. Само 16% от тях, обаче, са пазарували трансгранично.

Както изглежда, европейските законодатели споделят тези притеснения. След провеждането на Секторния анализ, ЕК представи своето предложение за регламент, който да адресира блокирането на географски принцип и други форми на дискриминация на базата на националността, място на пребиваване или местожителство на потребителя в рамките на вътрешния европейски пазар („Предложения регламент“). Основната цел на Предложения регламент е да предотврати изкуствената фрагментация на базата на националността, мястото на пребиваване или местожителство (за целите на тази статия, колективно наричани „местожителство“), с което да се осигури подобър достъп на потребителите до стоки и услуги в рамките на Единния пазар. Що се касае до приложното

поле, Предложеният регламент изключва неикономически услуги от обществен интерес, транспортни услуги, аудиовизуални услуги, хазартни дейности, здравни услуги и др. Териториално, законодателят е включил търговци, установени в ЕС, както и тези, установени в трети страни, но продаващи стоки и услуги на потребители в рамките на Съюза.

Предложеният регламент е изготвен с идеята да адресира блокирането на географски принцип на всички нива. Член 3 забранява блокирането или ограничаването на достъпа на потребители до уеб страници за цели, свързани с местожителство. Търговците няма да могат също да пренасочват потребителите към версия на уеб страниците си, различна от тази, до която потребителят търси достъп, на базата на местожителство, без разрешението на последния. Единственото изключение, което се позволява, е блокирането на уеб страници в съответствие със закон на ЕС или отделна Държава-членка. Член 3 представлява най-обширната забрана на вид блокиране на географски принцип, съдържа в Предложения регламент, и на базата на резултатите от Секторния анализ, може да се очаква тя да има ефект върху практиките на около 15% от ритейлърите в рамките на ЕС. Почти абсолютният характер на забраната демонстрира факта, че ЕК не смята преустройството на дадена уеб страница спрямо различните технически и езикови нужди на 27-те Страни членки за значителна финансова тежест. За големите онлайн бизнеси, това най-вероятно е така. За малките бизнеси и стартъпите, обаче, може да се каже, че забраната представлява поредната бюрократична спънка пред започването и развиването на бизнес в рамките на ЕС.

Член 4 се занимава с практиката на предлагане на различни общи условия за достъп до стоки и услуги, в зависимост от местожителството, със забрана в следните случаи:

- (i) продажбата на стоки, които няма да се доставят трансгранично на потребителя от търговеца или от негово име;
- (ii) предоставянето на електронно предоставяни услуги, с изключение на услуги, касаещи предоставянето на достъп до и употребата на защитени авторски права или други обекти на интелектуална собственост;
- (iii) предоставянето на други услуги, предоставяни на потребителя в помещение на доставчика на услугата, на територията на Държава-членка, различна от тази по местоживееене на потребителя.

Предложените мерки в този член имат за цел да наложат достатъчно строга забрана, без да принуждават търговците да понасят допълнителни разходи. Почти половината от отговорилите на Секторния анализ ритейлъри посочват уредбата на метод за доставка като стъпка, която не биха предприели с цел разширяване на дейността си на територията на друга Държава-членка. Основната причина за нежеланието, разбира се, е цената на подобно начинание. Същевременно, над две трети от отговорилите в Секторния анализ доставчици на дигитално съдържание посочват цената на закупуването на съдържание за различни Държави-членки като един от основните фактори за нежеланието им да растат трангранично. В настоящата си формулировка, Член 4 изглежда като разумен баланс между интересите на Съюза и интересите на частния сектор.

Последната забрана в Предложения регламент, Член 5, цели да предотврати дискриминация на потребители във фазата на заплащане. Съобразно разпоредбата, търговците няма да могат да прилагат различни условия за заплащане при продажбата на стоки и услуги поради причини, свързани с местоживееенето, в случаите, когато:

- (i) е налице електронно заплащане чрез кредитна или дебитна карта;
- (ii) търговецът може да изиска стриктна автентикация на потребителя, в съответствие с Директива (ЕС) 2015/2366, и
- (iii) плащането е във валута, която търговецът приема.

Както е видно, изискванията са кумулативни, в опит да се избегне налагането на необосновани тежести върху търговците.

В подкрепа на гореописаните мерки, Предложения регламент, посредством Член 6, налага нищожността на всички споразумения между търговци и техните доставчици, когато те съдържат пасивни ограничения на продажбите, подтикващи към нарушаване на регламента. С тази мярка се цели да се предотврати заобикалянето на правилата чрез договорни споразумения.

В сегашната си форма, Предложения регламент се опитва да балансира два донякъде противоречащи си интереса – този на потребителите, които печелят от трансграничната търговия и увеличената конкуренция, и тези на търговците, които не бива да бъдат притискани от свръхрегулация и увеличени разходи. Рано е да се

каже доколко Предложеният регламент ще успее в това начинание и е редно да се отбележи, че регламентът почти сигурно ще претърпи изменения и допълнения преди евентуалното му приемане. Поради това, към настоящия момент анализът на разпоредбите му следва да служи за индикатор на приоритетите на ЕК в областта на блокирането на географски принцип, вместо за точен обзор на правната рамка в близкото бъдеще.

Съвместимост с правата в областта на конкурентното право

В допълнение на предложените законодателни мерки, Комисията изглежда обмисля атака срещу блокирането на географски принцип посредством обявяването на несъвместимостта на практиките от този тип с Член 101 от Договора за функциониране на Европейския съюз. Фокусът тук е насочен конкретно към задължения за блокиране на географски принцип, наложени с договор – договорни ограничения на трансграничните продажби. Както беше обяснено в началото на тази статия, практики от този вид са често срещани при всички видове търговци.

Договорните ограничения на трансграничните продажби приемат различни форми. Те могат да бъдат сключени устно или писмено. Някои от тях не представляват директна забрана, а са формулирани като изискване, с което се налага необходимостта от одобрението на производителя за започване на продажба в конкретна Държава-членка. В Секторния анализ Комисията посочва следните видове договорни ограничения на трансграничните продажби като особено проблематични:

- (i) ограничение на възможността на ритейлърите да продават на потребители, намиращи се извън Държавата-членка, в която ритейлърът е установен;
- (ii) ограничение на възможността на ритейлърите да продават на потребители, намиращи се в конкретни Държави-членки;
- (iii) ограничение на активните продажби на ритейлърите извън определена територия;
- (iv) ограничение на активните и определени пасивни продажби;
- (v) ограничение на възможността на оторизираните ритейлъри да продават на всички крайни потребители в съответната Държава-членка.

Комисията изрази намерението си да изследва допълнително съвместимостта на такива договорни клаузи с правилата на конкурентното право.

Резултатите от такова изследване се очаква да бъдат публикувани през 2017 г.

Знаци за това, което предстои

Въпреки че Предложеният регламент все още не е част от европейското законодателство, а дискутирането на противоречията между конкурентното право и блокирането на географски принцип от страна на Комисията към момента е по-скоро кратък коментар, става все по-видно, че ограничаването на трансграничните продажби предстои да бъде подложено на усилена правна критика в следващите няколко години. Докато някои от тези практики неминуемо ще оцелеят на фона на притеснения за свръхрегулация и допълнителни разходи за частния сектор, най-явните форми на ограничаване изглежда ще бъдат преследвани агресивно. Планираните промени най-вероятно няма да уплашат участниците в сектора на електронната търговия, който функционира в състояние на постоянно променяща се правна рамка от своето възникване. Въпреки това, те заслужават значително внимание, тъй като въвеждането им несъмнено ще представлява значителна промяна в начина, по който се осъществява електронен бизнес в рамките на Съюза.

Христо Милушев
Адвокатски сътрудник

За контакти

адв. Ренета Петкова
Съдружник
petkova@deloittece.com

адв. Звезделина Филова
Мениджър
zfilova@deloittece.com

Адвокатско дружество „Делойт Лигъл“
бул. „Ал. Стамболийски“ 103
София Тауър (Мол София)
гр. София 1303
България
Телефон: + 359 (2) 8023 300
Факс: + 359 (2) 8023 350
www.deloitte.bg